

Romano hangos

10,¹⁰

ROMSKÝ HLAS – ČTRNÁCTIDENÍK ROMŮ V ČESKÉ REPUBLICE

ROČNÍK 12 • ČÍSLO 4 • VYŠLO 16. DUBNA 2010

zprávy

PRAHA – Václav Miko z organizace Roma Realia označil spisovatele a malíře Josefa Ladu za rasistu, protože se v jeho povídkách kocour Mikeš dostal do střetu se zlými Cikány, kteří ho ukradli. Dodal, že české školství podporuje nevráživost vůči Romům, když tuto knihu používá jako učebnici a romské děti vystavuje ponižení. Toto stanovisko až dosud neznámé romské organizace vyvolalo rozruch ve veřejnosti, která je považuje za projev romského fundamentalismu. Jiné romské organizace se od takového stanoviska distancují s poukazem na to, že historii nelze opravovat a projevy desítky, ba stovky let staré na téma Cikánů nelze srovnávat s dnešní situací a vyvolávat staré běsy. Redakce Romano hangos se nehodlá tajit s tím, že stanovisko Roma Realia považuje za fundamentalistické.

KRUPKA – Letos v dubnu byl za pokus o těžké ublížení na zdraví nepravomocně zatím odsouzen na čtyři roky vězení muž, který loni na akci Dělnické strany hodil do davu radikálů půllitr naplněný pivem a železnou tyč 60 cm dlouhou a 60 dkg těžkou. Nikdo nebyl bezprostředně zraněn. Byl to však barbarský čin hodný trestu, který mu udělil soudce Roman Dobeš.

BRATISLAVA – 14. března pochodovaly Bratislavou šiky právnických radikálů v počtu asi pěti stovek. Připomínaly si 71. výročí vzniku tzv. Slovenského štátu. Radikálové se vydali k hrobu prezidenta Jozefa Tisa, který byl po válce popraven. V průvodu zpívali píseň „Hej Slováci“ a volali heslo válečné republiky „Na stráž!“ Loni policie kvůli tomuto heslu shromáždění radikálů rozehnala, tentokrát však nikoliv. Asi 300 odpůrců fašismu v čele s Fedorem Gálem či režisérem Dušanem Trančíkem před Prezidentským palácem demonstrovalo svůj odpor proti fašismu.

(www.romea.cz, kh)

Romové oslavili svůj den hudbou a tancem

BRNO – Letos podeváté se Brňané sešli na Mezinárodním dni Romů. Stejně jako na celém světě oslavili i v Brně Romové svůj svátek, který připadá na 8. dubna, a představili veřejnosti svoji kulturu a tradice.

Brněnští Romové zahájili oslavy na farní zahradě v Zábřdovicích, kde účastníci oslav mimo jiné přivázali stužky na Strom tolerance a ze Zábřdovic pak vyrazili v průvodu na Moravské náměstí. Tam byl připravený bohatý kulturní program: své umění předvedly romské hudební a taneční skupiny Gulo čar, Brněn-

ský cimbal band, Funky Day, Merci, Pirož Rouža a mnoho dalších.

„Naším cílem nebylo pouze představit romskou kulturu, chtěli jsme také prohloubit spolupráci organizací, které mají stejnou cílovou skupinu a spojit tak jejich úsilí při příležitosti oslav jednoho svátku,“ řekla Jana Vejplachová, ředitelka Společenství Romů na Moravě, které bylo hlavním pořadatelem.

Letošní Mezinárodní den Romů organizátorsky zajistily organizace poskytující služby zejména Romům: IQ Roma servis, Drom, Muzeum romské kultury, Společenství Romů

na Moravě, Ratolest Brno a Petrov. Akci finančně podpořilo statutární město Brno a společnost Cooptel. Záštitu nad oslavami převzali: poslankyně Kateřina Jacques, členka Zastupitelstva města Brna Kateřina Dubská, brněnský primátor Roman Onderka, hejtmán Jihomoravského kraje Michal Hašek a bývalý ministr pro lidská práva a národnostní menšiny Michael Kocáb.

Zuzana Procházková
Ratolest Brno.

Foto: Muzeum romské kultury,
Lenka Grossmannová
Pokračování na str. 2, 6, 7

z obsahu

Romové, Češi, nebo obojí?

Anketa o národnosti a občanství
strana 4

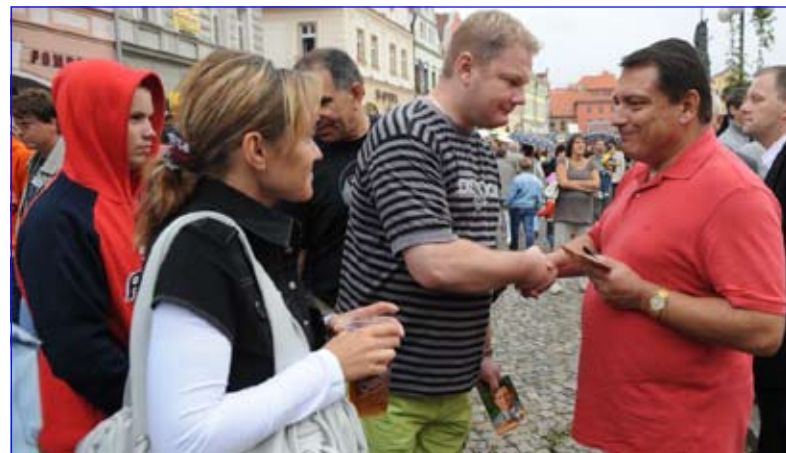
Novinky SRNM Jeseník

Jak vidí Jitka Zdražilová
svépomocnou stavbu bytů
strana 5

Podivné veřejné práce

Andrea Kačová kritizuje některé
praktiky v Novém Jičíně
strana 5

Jiří Paroubek: Udržet Romy v hlavním proudu vzdělání

Existují rozdíly v přístupu jednotlivých politických stran v romské tematice? A považují ji za důležitou, budou se jí věnovat? Na to jsme se před volbami postupně zeptali politických stran, jejichž preference se pohybovaly alespoň kolem 5%. Za stranu Věci veřejné odpovídal v RH 2 její jihomoravský lídr Jiří Dobeš, v dalším vydání za KSČM „jednička“ na severní Moravě Kateřina Konečná. Za ČSSD a Stranu zelených reagovali jejich předsedové Jiří Paroubek a Ondřej Liška. Stra-

ny ODS, TOP 09 a KDU-ČSL prozatím svoje názory nezaslaly. Nyní tedy přinášíme odpovědi Jiřího Paroubka, příští číslo bude patřit zeleným.

Máte Romy či občany jiných národností na kandidátní listině? Kde a kolik?

Národnost jako kritérium u svých kandidátů v jakýchkoliv volbách nesledujeme. V krajských volbách byl např. zvolen do zastupitelstva Královéhradeckého kraje Rom Rudolf Polák. Víme, že ve volbách do sně-

movny kandiduje na pražské kandidátce např. Rom David Beňák, který se ke své národnosti hlásí. Není ale vůbec vyloučeno, že na kandidátních listinách v dalších krajích jsou i další Romové.

Kdo z vaší strany, případně jaké odborné komise se věnují tématům spojeným s Romy? A s jakými výsledky?

ČSSD zřídila ve druhé polovině roku 2008 Odbornou komisí ČSSD
Pokračování na str. 3

zaznamenali jsme

BRNO – Oběti 12 000 brněnských Židů a stovek moravských Romů, kteří za 2. světové války byli deportováni do koncentračních táborů z Brna, připomene společně koncipovaný památník. Vyroste v parku na náměstí 28. října uprostřed města. Vznikla již komise, která pracuje na zadání pro výtvarnou soutěž. Umělecké návrhy mají být podány do konce září. Radnice města Brna je hlavním investorem památníku.

PRAHA – Tradici romského vyprávění příběhů oživuje pražské divadlo Viola představením Šunen Romale (Poslyšte Romové!). Režisérka Hana Kofránková vybrala romské pohádky, balady, příběhy, humoresky a anekdoty, v nichž je uložena moudrost spolu s humorem a poezií. Role romských vypravěčů a zpěvaček se ujaly herečky Barbora Hrtanová a Jana Boušková. Spolu s nimi účinkuje i romský zpěvák Mário Biháry.

OPAVA – Zchátralý dům v Rybářské ulici v Opavě, ve kterém žijí tři romské rodiny, se stal opět cílem žhářů. Na chodbě domu byly nalezeny střepty po lahvích s dosud nezjištěnou tekutinou. Stalo se tak o víkend před 5. dubnem. Žháře může odhalit kamerový systém umístěný v ulicích města. Láhve s knotem však nehořely a tak k požáru nedošlo. Karel Giňa, jeden z obyvatelů domu, tvrdí, že v tomto případě jde o stejné pachatele, jako v případě loňského pokusu o požár ve stejném domě. Další šetření policie potvrdilo, že láhve skutečně obsahovaly hořlavinu.

BUDAPEŠŤ – Parlamentní volby v Maďarsku vyhrála pravicová strana Fidesz, v jejímž čele stojí nacionálně smýšlející populistický Viktor Orbán. Ten se stane i předsedou vlády. Fidesz získala 63 % hlasů. Na druhém místě skončili nacionalisté ze strany Jobbik s 20 %. Až třetí jsou dříve vládnoucí socialisté se 17 %. Volby převrátí maďarskou politiku od základů. Dvě věci jsou jasné: Orbán nebude nikoho k vládnutí potřebovat – a to je špatně. Jobbik se dostává dosti silně k moci. Je to strana postrádající demokratický program, nenávidí Romy a vyznačuje se otevřenou snahou o změnu hranic.

PRAHA – Výmaz z rejstříku škol a finanční pokuta hrozí 34 základním školám, které učily zdravé děti jako mentálně postižené a ještě navíc pobíraly od státu dotace. Na toto pochybení přišla Česká státní inspekce při svých kontrolách. Ty se týkají 110 žáků, z nichž více než čtvrtina byly děti romské. Jedná se o znepokojující praxi, která je nezákonná. Je tím dáno, že pochybení je evidentně i na straně pedagogicko-psychologických poraden, které vydávají doporučení k umístění dětí do praktické či základní školy.

PRAHA – Český statistický úřad od úterý 6. dubna prováděl zkušební sčítání lidu, kterého se účastnilo na 57 000 lidí, což je 0,5 % obyvatel ČR. Sčítání trvalo do 17. dubna. Statistickí se tak chtěli připravit na ostré sčítání, které připadá na konec března roku 2011. Sčítací formuláře budou obsahovat údaje o domech a bytech, ale také o národnosti a mateřském jazyku respondentů. Člověk může uvést i dvě národnosti. Statistickí tvrdí, že ochrana dat je jistěna mlčenlivostí. (www.romea.cz, kh)

Most pro lidská práva otevírá poradnu

ÚSTÍ NAD ORLICÍ – Kvůli zlepšení dostupnosti služeb otevřelo sdružení Most pro lidská práva ve spolupráci s oblastní charitou od 7. dubna poradnu pro cizince. Sídli v prostorách charity v Ústí nad Orlicí, v ulici 17. listopadu 69 (vedle budovy úřadu práce). Provozní doba pracoviště je zatím stanovena na každou středu v rozmezí 11.00–15.30. hod. Předpokládáme, že poradna v Ústí nad Orlicí dostane brzy videoterminál, který poslouží pro kontakt klientů s videoporadnou v Pardubicích. Videoterminál bude v testovacím provozu umístěn i v prostorách Městského úřadu v Lanškrouně. Kontaktní osobou, zajišťující provoz poradny, je Helena Grundmanová (tel.: 774 412 174, helena@grundmanova@mostlp.org). (md)

Novinky o FC Drom od dubna na webu

BRNO – Sdružení Drom uvedlo do zkušebního provozu nové týmové webové stránky FC Drom Brno na <http://fc-drom-brno.webnode.cz>. Zatím jsou aktualizované pouze v rubrice Novinky, plánuje se však jejich plně zprovoznění. Dají se na nich získat informace o dění v žákovském týmu Dromu, autoři webu uvítají jakékoliv připomínky a náměty. (dr)

Děti z ghett dostanou šanci

BRNO – Romské středisko Drom a Ratolest Brno zahájily 12. března 2010 nový projekt Šanci dětem. Zaměřuje se na mimoškolní vzdělávání dětí a mládeže ze sociálně vyloučených lokalit v návaznosti na spolupráci se školami, které tady působí. Projekt potrvá 28 měsíců a počítá se zapojením 280 dětí a dospívajících. Je určen především dětem a mládeži z lokalit Brno-střed a Brno-sever. Chce zvýšit šance tamních převážně romských dětí ve věku 3–18 let, na úspěšné zvládnutí povinné školní docházky, podpořit jejich motivaci k následnému vzdělávání a nadále jim asistovat až k úspěšnému absolvování studia. Pro děti v předškolním věku je určen přípravný program, který jim má napomoci k bezproblémovému vstupu na základní školu. Část aktivit je zaměřena také na školy, které působí v sociálně vyloučených lokalitách. Partneři projektu jsou ZŠ a MŠ Merhautova 37, ZŠ a MŠ Křenová 21 a ZŠ a MŠ Brno, nám. 28. Října 22.

Patricie Hanzlová
Vedoucí nízkoprahového zařízení pro děti a mládež Drom.
Lucie Kudrnová Vosečková
Ředitelka sdružení Ratolest.

8. duben: To byl den, super den...

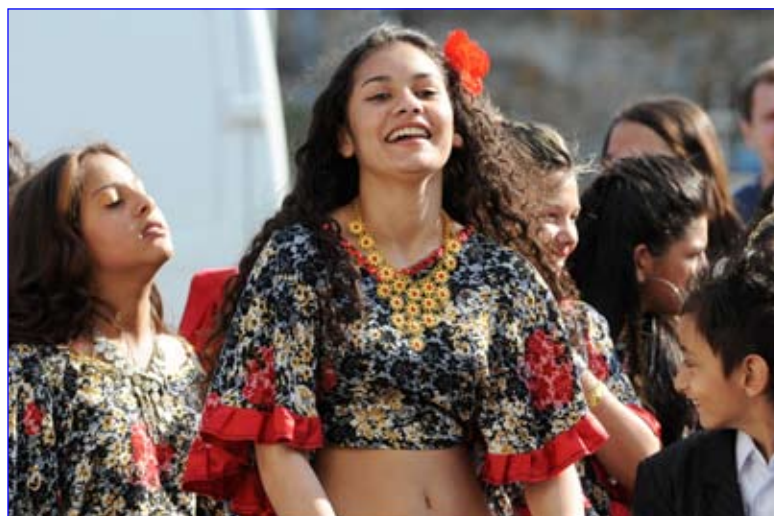
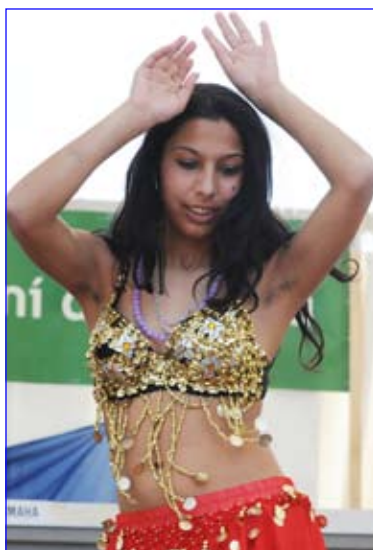

Foto: Brněnský deník Rovnost, Attila Racek, Tomáš Škoda

www.attilaracek.cz, www.skoda-photo.com

BRNO – Osmý dubna 2010. Co to znamenalo pro náš národ? Oslavovali jsme naši kulturu – byl to Mezinárodní den Romů! Slavilo se již od půl druhé na farní zahradě v Zábrdovicích, kde Markétka a Maruška ze skupiny Merci zapívaly romskou hymnu.

Dále jsme slyšeli proslovy osob, které s námi sympatizují a slavily s námi. Ing. Karel Holomek, PhDr. Kateřina Dubská a farář Jiří Rous. Vázání stužek na Strom tolerance

proběhlo báječně. Všem děkujeme. Pochod městem proběhl úspěšně, zpívalo se a tancovalo na ulici! Konečnou zastávkou bylo Moravské náměstí, kde oslavy pokračovaly. Tam již čekala moderátorská dvojice – já, Lucie Šariská-Oračková, a Jan Perla (student žurnalistiky na Masarykově univerzitě v Brně). Spolupráce s Jeníkem byla výborná, myslím, že nikoho lepšího jsem si najít nemohla. Na pódiu návštěvníky uvítali taneční soubor Merci,

Gypsy Morava, Funky Celebrations a Lukáše Horvátha s Patrikem Ruszů, kteří předvedli neuvěřitelný beatbox. Stejně tak taneční soubory Amare Ternore, Terme Čhaja, Salut Roma a Pirož Rouža. A jako třešnička na dortu? Samozřejmě že naše slavná skupina Gulo čar! Jako taneční doprovod se s nimi předvedl Patrik Ruszů. Byla to neuvěřitelná podívaná, ale i „slyšená“. Doufám, že se tam příští rok znovu uvidíme!
Vaše Sharrinka

Foto: Muzeum romské kultury, Lenka Grossmannová

Anketní otázka čtvrtého čísla RH tentokrát zněla:

Cítíte se být Romem? Případně i Čechem? Co pro vás tato identita znamená?

Milan Elvis Gábor

Zpěvák přerovské skupiny Imperio.

Tak samozřejmě se cítím být Romem, protože jsem Rom. Taky se někdy cítím být Čechem, protože jsem Čech. Jsem ale především muzikantem, jezdím po různých městech republiky, děláme koncerty a různé akce, kde nám lidi tleskají a dávají nám najevo svou náklonnost za to, že je bavíme a hráme v romském stylu. V takových chvílích se cítím být hrdým Romem. Pak jsou třeba nějaké koncerty v cizině a pro tamní obecenstvo jsme ovšem Češi, kteří šíří romskou muziku z Čech. A to se cítím více Čechem. A hrdým! Takže si myslím, že je to relativní. Když budu mluvit za sebe, tak se považuju za českého Roma.

Janko Horváth-Dóme

Aktivist, publicista.

Narodil jsem se před více jak 50 lety na Ostravsku. Jsem občan České republiky romské národnosti. Nezáleží na tom, jaké jsme rasy, lidi může soudit jedině Devloro – Bűh. Nicméně mám někdy ten pocit, že naše menšina je jaksi flustrovanější než samotná majorita. Jsem Cigán, kdo je víc? Buď jsem slušným člověkem, anebo degešem. Na barvě pleti nezáleží. A co pro mě znamená Romipen a to, že jsem Romem? Především závazek dodržovat tradice našich dědů a babiček. Pativ arakhes! Dáš-li űctu, űcty se ti dostane. Dodržovat a rozvíjet náš starobylý a nejsladší – Romaňi čhib – romský jazyk, bez něj budeme odsouzeni k zániku. A to doufám – zorales paťav, hoj kada űiko na kamel! – že to nechce nikdo z nás. Ačhen Devleha – krásné jarní dny a slunce v duši vám přeji – šukar űilajeskere dživisa the khamoro andre vodť.

Emil Voráč

Předseda sdružení Khamoro – Romské integrační centrum Chodov (www.khamoro-chodov.cz).

Cítím se být především Romem. Mám za to, že i kdybych se chtěl cítit gádžem, tak to prostě nejde. Nejde? Opravdu to nejde, neboť své romství mám do konce života vytetované na čele. Jsem rád, že tomu tak je, jsem rád, neboť můžu po svých předcích dál předávat rodinné tradice a přiznám se, že je co předávat a mnohdy to není lehké. Proč to není lehké? Protože ne každý Rom je hrdý, ne každý Rom si uvědomuje, že svou identitu má vytetovanou na čele. Asimilace postupuje ve velkém, a tradičních Romů je čím dál tím méně. Romství si nejlépe spojuji s rodinnými tradicemi a je mi nesmírnou ctí je dál předávat dalším generacím.

Vladislav Suchánek

Pracovník Ministerstva práce a sociálních věcí.

Na otázku, zda se cítím být Romem, se mě již ptalo mnoho lidí, aniž by si všimli, zda jsem hlavně lidská bytost. Nebudu spekulovat, co je k tomuto dotazu vedlo, ale bystrý čtenář pochopí. Tedy především jsem člověk a občan. To, zda se cítím být příslušníkem romského národa, je podle mého názoru věcí morálky každého jedince. Děd byl Rom, babička byla Romka, maminka byla logicky také Romka a také otec byl Rom. Rom jsem po všech předcích, jsem na to velmi hrdý a nemám se za co stydět. I mé děti jsou Romy a vždy jimi budou. Pokud bych se měl stydět za to, že jsem Rom, lhal bych a tím i popíral svou těžce nalezenou identitu i vlastní předky. K otázce, zda se cítím být také Čechem, odpovím následovně: Žiju v České republice, jsem občanem ČR se všemi právy a povinnostmi.

Štefan Vavrek

Zakladatel sdružení Amaro Foro Olomouc.

Především se cítím být Romem. Protože jsem se ale narodil a žiju v Česku, cítím se i Čechem. Bohužel v dnešní době si tyto dvě identity spojuju hlavně s diskriminací a rasovou nesnášenlivostí v tomto státě. Pryč jsou ty doby, kdy mohli Romové volně navštěvovat různé kulturní a sportovní akce, například fotbalové zápasy nebo různé diskotéky.

Milan Daniel

Jednatel pardubického sdružení Most pro lidská práva (www.mostlp.org).

Cítím se být člověkem a svou etnicitu neodvozuji od ničeho jiného. Jsem tedy Čechem stejně jako Romem, Eskymákem, Norem nebo Ujgurem. A moje členění pro mne znamená především závazek v tom smyslu, abych žil tak, aniž bych se za sebe musel stydět.

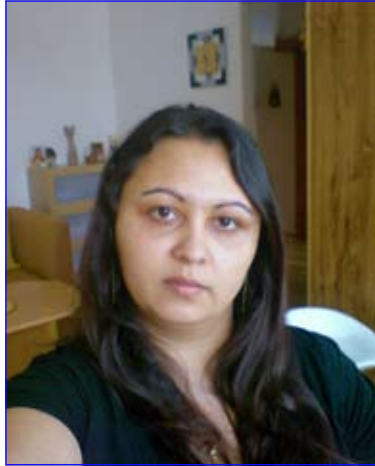

Boris Titzl

Učitel speciální pedagogiky na univerzitě v Hradci Králové.

Především se cítím Člověkem. Dělitka národností, sociokulturní či jiná se v mém myšlení a citění nacházejí jaksi až v druhém plánu. Ta první rovina, lidská, je podstatnější, neboť k ní musí každý doznát. O druhé rovině, v tomto případě národností, rozhodujeme volbou – a to bez ohledu na barvu pleti. Takže v mém případě: Matka byla Ukrajinka, otec Čech (příčemž druhá půlka rozdělivšího se rodu byla německá a jako taková po roce 1945 odsunuta). Narodil jsem se na Slovensku, dětství a mládí jsem prožil na Moravě. „Tudíž“ jsem Čech.

Být v této republice Čechem je jednodušší než být Romem

Šunav pes sar Romňi. Som barikaňi pre amari kultura, hin amen šukar bašaviben, kheliben, romipen. Som barikaňi pre oda, hoj na davkeras amare daja the dada andro khera

Cítím se být Romkou. Jsem pyšná na naši kulturu, máme krásnou hudbu, tanec, tradice. Jsem pyšná na to, že nedáváme své rodiče do domova důchodců a rodina je pro nás vším. Alespoň ve většině případech. Ale na druhou stranu, v některých situacích bych raději Romkou nebyla. Žijeme v republice, kde je nesnášenlivost vůči Romům docela velká a dotýká se to i mě osobně. Vadí mi představa, že se mému dítěti budou ve škole smát pro barvu pleti, vadí mi, když při nakupování v obchodě na mě míří oči ne-

pro phure, hoj amare kherutne džene hine perdal amende savoro. Choča buterdžene ajse hin. Aľe pre aver sera, varekana hin, hoj romaňi bi na kamavas te jel. Dživias andro ajso than, kaj le Romen but na kamen u oda perel the pre ma. Bajinav, hoj mre čhavoren asana avri, vaš oda, hoj hine romane, bajinav, kaj kana džav te cinkereľ, ta dikhel pre ma na ča oda, so hin o kerul'is, aľe the ole nipi, so tiž cinavkeren, bajinav, hoj andro mediji sikhaven ča oda džungalo perdal o Roma. Hin oda but, so mange na kerel lačhes. Achaľuvav, hoj pro čekat mange nane irindo, kaj som paťival'i, žuži, hoj peskre čhave bičhavava te sikhavel pes... Aľe le gadžen šaj jel buter phundrade jakha, dži pre varekas dikhe-

na upral. Kana peske pro internet genav o diskusiji pal o Roma, ta šunav pes igen nalačhes, džungales. Imar džavav, hoj ajse veci feder te na genel. Došale aľe nane ča o gadže. The varesave Roma te džan andre peste. Sako Rom džanel varesave aver roma, so len hin pandž, šov čhave, űiko na kerel buči, sar chuden o love, ta len prepijen abo bavinen o automati, sar džan avri, ta pre peste ča gravčinen, kerren peske, so kamen. Ča ladž kerren. Perdal ajse amen „paťivale“ Roma cerpinas. Me oda avka dikhav. Kana som maškar o Roma, mira famiľijaha, mire romane baratenca, som rado, hoj som Romaňi. Aľe te avel Gadžo, oda hin feder andre kada than.

jen hlídačů, ale také nakupujících, vadí mi, že v médiích jsou ukazovány jen hrozná podmínky Romů. Je toho dost, co mi vadí. Chápu, že nemám na čele napsáno, že jsem slušná, čistotná a že své děti budu posílat do škol apod. Ale Neromové by měli mít víc otevřené oči, než někoho hned odsoudit. Když si na internetu přečtu diskusi, která se týká Romů, tak se cítím hrozně. Už jsem se ponaučila a raději takové diskuse nečtu. Chyba ale není jen v majoritě. Někteří Romové by se nad sebou měli také zamyslet. Každý z nás Ro-

máků určitě zná alespoň od vidění jinou romskou rodinu, kde mají pět, šest dětí, nikdo nechodí práce, když přijde mateřská, tak ji propíjí nebo prohrají, venku po sobě křičí a dělají si co chtějí. Kvůli takovým my „slušni“ trpíme. Alespoň já to tak vidím. Když jsem ve společnosti Romů, se svou rodinou a přáteli, jsem ráda, že jsem Romka. Ale být Češkou je mnohem, mnohem jednodušší.

Laila Žigová

Dopisovatelka časopisu Kereka (www.darcr.cz), Valašské Meziříčí.

Chcete přispívat na naše anketní a tematické stránky?

Ozvěte se na pecinkapavel@seznam.cz

nebo rhagos@volny.cz

Jsem Romka české národnosti

Jsem Romka a Romkou se cítím. Podle občanského průkazu jsem však české národnosti. Romové se totiž k romské národnosti moc nehlásili především proto, že k tomu neměli důvod.

Být Romkou pro mě znamená ctít romské tradice a soudružnost rodiny. Být Rom v České republice přináší spoustu nevýhod. Nepustí vás do restaurace apod. Ale být Romem přináší i výhody – máme např. svou řeč, a můžeme ji použít, když chceme, aby někdo věděl, o čem si povídáme.

Být Češkou pro mě znamená mít svůj domov, protože v České republice jsem se narodila a žiju tady. Mám zde možnost získat vzdělání a práci stejně jako většinová společnost. I když se setkávám mnohdy s diskriminací, celou společnost za to přece nemůžu odsuzovat, a tak by k nám také měla přistupovat majorita.

Kateřina Kalejová

Terénní sociální pracovnice sdružení Společně – Jekhetane (www.umeninasmeni.cz), www.jekhetane.cz, Ostrava.

Někdy Rom, někdy zase Čech

Cítím se být českým Romem. Tato identita pro mě znamená, že jsem Rom, který patří do této společnosti, a nemyslím tím jen sebe, ale i celou svou rodinu. Myslím, že není jednoduché být Romem v této společnosti, natož romským dítětem. Ptám se sám sebe, zda je tato společnost při-

pravená na vzdělané Romy. Až budou Romové pracovat jako lékaři, učitelé a na postech Policie České republiky (jako vzory pro romské žáky), bude lepší i společnost a pohled na Romy. Snažíme se o to, aby to tak bylo, a děkuji všem, kteří se o to snaží také.

Robert Sutorý

Pracovník MÚ Hranice.

Romové? Češi?
Čeští Romové?

Na Jesenicku se vlastní pílí život Romů postupně mění k lepšímu

Jdu večerní ulicí. Hlavou se mi točí celý dnešní den, co jsem měla zařídít, co jsem stihla, co se nepodařilo... když za sebou slyším pozdrav a dotaz: „Tak co pořád děláš?“ Odpovídám, že pořád něco – ale co pořád dělám?

Před čtyřmi roky jsem se potkala s Michalem, mužem, který celým svým srdcem žil pro Romy. Pracovala jsem tenkrát v azylovém domě, vzdáleném od mého bydliště 26 km: znamenalo to hodinu vlakem ráno, hodinu odpoledne, denně. Cítila jsem, že mám ještě rezervy, které bych mohla využít k práci pro druhé. Tak jsem se přihlásila do konkurzu a začala pracovat ve Společnosti Romů na Moravě (SRNM). Rozjžděli jsme tenkrát další pobočku, na Jesenicku.

Práce v sociálních službách je vždy práce v týmu. Měla jsem kolem sebe kolegy, kteří to také tak cítili. Naší novou lokalitou se stala Kobylá nad Vidnávkou a Velké Kunětice, kde jsme měli terénní sociální pracovníky. V Kobylé pracoval Rudolf Dubovan s našimi klienty v dílně, kde se učí pracovat se dřevem. Začali jsme se poznávat: jejich problémy, životní podmínky, svěřili nám své radosti a přání.

Dověděla jsem se, že v obou místech žijí Romové bez vody, bez koupelny. Naráží na nepochopení místních představitelů i samotných občanů. Jejich děti nemají ve školce a škole kamarády, nemají si s kým hrát. Doprovází je tam vodopád hanlivých a urážlivých slov. Dům, ve kterém v Kobylé žili, patřil státu, který se ho za podivných okolností „zbavil“. Bezplatně ho převedl na jednoho z bydlících, přestože nebyl obyvatelný. Je pravda, že tato rodina tam bydlela již roky a na stavu domu měla také svůj díl.

Od roku 2006 jsme tam intenzivně pracovali a s přičiněním bydličních se společně snažili toto bydlení vylepšit. Pořádali jsme úklidové soboty, pod vedením Rudolfa Dubovana se podařilo v dílně spravit okna a dveře. Ovšem ne vždy bylo vše jen růžovými květy posypáno. Šlo o výdrž... V roce 2007 jsme prožívali s našimi rodinami v Kobylé a Kuneticích povodně. Tehdy i Romové ze vzdálených poboček SRNM uspořádali sbírku a pomohli jak nejlépe uměli. Neuplynuly ani dva roky a povodně se opakovaly.

Opět v Kobylé a ve Velkých Kuneticích. Znovu bylo všechno pomóčené, promočené – a naši klienti byli bez peněz.

Jako hvězda z čistého nebe přišla za pomoci terénního pracovníka a starostky vydatná finanční pomoc. Za několik týdnů další a pak ještě jedna. Všichni jsme z toho měli velkou radost, ale na druhé straně ještě větší starost.

Terénní pracovník se pustil s vervou do práce, pochopitelně zapojil i obyvatele tohoto domu. Dnes sice ještě není vše hotovo, ale v Kobylé nad Vidnávkou mají vybudovanou studnu, odkud nové výkonné čerpadlo pouští vodu do nové koupelny. V koupelně je dlažba, kachličky. Stěny celé nemovitosti jsou oklepany, ošetřeny proti plísní a znovu omítnuty. Podlahy lidé vyčistili a potáhli novým betonem a linoleem. Pořídili si nová kamna, která vedou do nového komína. Prostě žítí se změnilo k lepšímu a naši klienti v Kobylé se posunuli o kus dále. Ve spolupráci s dalšími institucemi se daří postupně zlepšovat i docházku do škol a školky. Stálo to velké úsilí moje, terénního pracovníka i paní starostky. Setkali jsme se s řemeslníky, kteří nás odmítli, a přesto jsme to nevzdali a jednali s dalšími a dalšími.

Dnes lidé nedluží na elektřinu, zaplatili všechny poplatky za svoz

komunálního odpadu, poznali řemeslníky, vyzkoušeli si, kolik práce dá oprava sítí, vymalování, vysekání drážek na vedení vody i elektřiny. Jsou právem hrdí na sebe, na svou práci. Ale pořád je co vylepšovat.

Obdobná situace je ve Velkých Kuneticích, kde jsou dvě nemovitosti ve vlastnictví našich klientů. Obě mají nové střechy – ze sponzorského daru, ale rovněž z finanční podpory sociálního úřadu v Jeseníku. Opět díky terénnímu pracovníkovi, který oslovil dárcu a vše zařídil. Firma, která pokrývala střechu, při předání práce vyslovila velkou pochvalu na naše kunětické Romy: pracovali se mohli, pomáhaly i děti, ženy se postaraly o jídlo a pití. Také tady se našim klientům podařil velký kus práce. Zbývá ještě dokončit už domluvené vykopání studny a zase se bude žít snadněji lidem, kteří dodnes nosí vodu ze studny ve džberu.

Tak toto já pořád dělám. Jsem spokojená, protože vím, že jsme i s terénním pracovníkem odvedli všichni společně opravdu kus práce. A Michalovi patří můj dík, díky němu jsem poznala spoustu nových, obětavých lidí a kamarádů v Brně i u nás na Jesenicku. Za kobylské i kunětické všem děkuji.

Text a foto: Jitka Zdražilová
Terénní pracovníce ve Velkých Kuneticích a správkyně Komunitního centra ve Velké Kraši.

Sakoneskeri but'i

He andro foros Nový Jičín hin but Roma, so vaš oda, kaj te chuden o podpori mušinen te kerel sakoneskeri but'i pre dal foros. O but'akere pro foreskero he socialno urados, so tel lende patrinel o sakoneskere but'a peske varesavem romen but hašaren, hoj hine lače but'akere a hoj jekh skupina, so andre late keren but'i o roma, hihi jekh nejfeder. Savori phari but'i užarelas ča roma, te hazdel upre o phare věci a o gadže pes hajinenas avka, hoj o roma hine zorale a hoj niko čaj on kaja but'i kerena laches. Mek lenge o gádže phenenas, hoj te avena andre but'i mek sa feder, ta oda ave-la laches, bo o gádže pre lende dikhen ko kerel lachi but'i a ko na a pal'is kidena avri varesaven manušen, so phirena andre but'i.

Sar pes čhingerelas o maro a o gádže pal o urados majinde te kidel avri dešduj manušen andre but'i, ta pes pro nejfeder but'akere varesar pobistard'as a kidle avri avren manušen. Imar pes nadikhelas pre kada, hoj o roma keren koja nejphareder but'i. Šaj phenav, hoj kolen manušen, so kidle avri but but'i nakerenas, calo džives ča probešle. Naphenav, hoj savore, afe arakhen pes kajse. Koda, so but'i talam ani nakamelas, ta len dine šanca a kidle len avri. Ale o Roma, so hin len khere čhavore a so lenge kija bacht chibinel ča koja but'i a so sikhavenas peska zoraha, hoj but'i kamen čače te kerel, ta nisavo šanca nachudle. Phendle lenge, hoj has avri kidle dešujekh „langere“ but'akere a ča jekh romaňi čaj. Kalestar pes del te phenel, hoj o gádže peske kerenas le romendar pheras a gondolinenas peske, hoj o roma hine diline a kerena he kajsi but'i, so bi o parne muja šoha naker'danas hjaba.

Nane čačo, hoj pes vakere, hoj o roma nakamen te kerel but'i. Čačipen hin kajso, hoj varesave roma bi but'i kamňanas, afe o manuša, so pal lende vakeren, hoj hine bibu'akere a ča bešen khere pre bu' a užeren pro podpori, ta len but'i nakamen te del. Nakamen te del le romen šanca, kaj te sikhaven, hoj nane savore jekh a hoj o vakeriben, so pal lende hin nane mindig čačipen. Te bi len andre but'i lijanas, ta bi sikhad'anas avre romenge, hoj te avena lače manuša a sikhavena hoj but'i čačas kamen, ta oda lenge vareso lačoanela. Kavka oda ale talam nadžal.

Andrea Kačová

Veřejná práce

Také v Novém Jičíně žije mnoho romských obyvatel, kteří proto, aby dostávali sociální dávky, musí vykonávat veřejné práce pro město. Pracovníci městského a sociálního úřadu, pod které vykonávání veřejných prací spadají, si některé Romy velice chválí. Uvádí, že jsou dobrými pracovníky a že konkrétní pracovní skupina Romů patří k nejlepším. Veškeré těžké práce, jako např. zvedání objemných břemen, připadaly na Romy. Jejich nadřazení to vysvětlovali tak, že Romové jsou silní a zodpovědní pracovníci a že určitě tuto práci zvládnou a bez problému vykonají. Bylo jim také slibováno, že pokud se budou ještě víc snažit, tak to bude stát za to, protože nadřazení si všimají, kdo poctivě pracuje a kdo ne, a že za určitou dobu si vyberou pár lidí, které vezmou do zaměstnání.

Když došlo na lámání chleba a pracovníci úřadu měli vybrat dvanáct lidí do zaměstnaneckého poměru, tak se záhadně na nejlepší pracovníky zapomnělo a byli vybráni úplně jiní dělníci. Už se najednou nebralo v úvahu, že Romové vykonají i těžkou práci a že jsou jedni z mála, kteří si svou práci bez problému odvedou. Troufám si říct, že někteří z vybraných jsou lidé, kteří si práci odbyli a většinu dne proseděli. Neříkám, že všichni, ale najdou se takoví. Ten, kdo o práci možná ani nestojí, tak dostal šanci a byl vybrán. Ale Romové, kteří mají doma děti a ke štěstí jim chybí jen ta práce a kteří dokazovali svým úsilím a pracovním nasazením, že o práci vážně stojí, žádnou šanci nedostali. Bylo jim řečeno, že bylo vybráno jedenáct neromských pracovníků a pouze jedna Romka. Z toho vyplývá, že zadavatelé veřejných prací si z Romů jen utahovali a mysleli si, že Romové jsou hloupí a jsou schopni udělat i takovou práci, kterou by neromský pracovník bez nároku na mzdu nevykonával.

Není spravedlivé, když se říká, že Romové nechtějí pracovat. Pravda je taková, že někteří Romové by práci chtěli, ale lidé, co o nich říkají, že jsou pohodlní a jen sedí doma na zadku a čekají na sociální dávky od státu, jim práci dát nechtějí. Nechtějí dát Romům šanci, aby dokázali, že ne všichni jsou stejní a že předsudky, které o nich kolují, nejsou vždy pravdivé. Kdyby je do zaměstnání vzali, tak by přece i ostatním dali inspiraci, že být slušným občanem a stát o práci nakonec přinese své pozitivní výsledky. Bohužel to ale takhle asi nefunguje.

Andrea Kačová

Jihlava zažila týden romské kultury

JIHLAVA – Cílem projektu Týden romské kultury – Jihlava 2010 bylo ukázat široké veřejnosti kulturu a tradice Romů.

Součástí tohoto týdne se staly též oslavy Mezinárodního dne Romů, projekce filmů, kulturní a hudební vystoupení, vaření tradičních romských pokrmů a výstava zapůjčená z celosvětově unikátního Muzea romské kultury v Brně.

Vliv tohoto svěbytného národa na náš život je nepřehlédnutelný, inspirační prvky jeho specifické kultury zaznamenáváme ve všech oblastech našeho kulturního života. V týdnu od 6. do 9. dubna jste se tak mohli nechat inspirovat a okouzlit kulturou, která má svá tajemství, hořkost i potíku...

V druhém ročníku Týdne romské kultury – Jihlava 2010 se letos angažovaly občanské sdružení Horizont, soukromá Vyšší odborná škola sociální Jihlava, Erko Jihlava - nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, Muzeum romské kultury v Brně, Sdružení Romů a národnostních menšin Jihlava, Multikulturní vzdělávací centrum Jihlava, jihlavský magistrát a Kino Dukla.

Patrik Priesol

Předseda občanského sdružení Horizont.

co na to naši čtenáři?

Rád bych poděkoval panu Tuliovi z Valašského Meziříčí. To, co děláte, hodnotím pozitivně, protože pro naše děti je to velmi poučné a výchovné. Děti pak nemají čas na různé vylomeniny, nenudí se. Jsem hrdý na vaši dlouholetou práci v našem městě. Je dobře, že máme mezi sebou schopného Roma.

Rudolf Pecha ml., Valašské Meziříčí.

Rád bych něco podotknul k reportáži na ČT 1. Týkala se romské rodiny, která byla napadena zápalnými lahvemi. Jsem velice pohoršen situací, ve které se Romové v České republice nachází. Toto je už druhý případ, který se tu uskutečnil. Myslím, že bychom se nad tím už měli vážně zamyslet a situaci začít řešit, neboť romské rodiny se obávají o své členy a vůbec nevědí, odkud mohou co očekávat.

Štefan Gorol, Parlament Romů Libereckého kraje.

Chtěl bych reagovat na pár věcí z posledního výtisku RH. Je dobré, že se Karel Holomek kriticky zamýšlí nad vládní Strategii boje proti sociálnímu vyloučení. Jeho tvrzení, že se však s autory nebude bavit, protože se mu jejich názor nelíbí, ale nevypadá zrovna demokraticky. Jeho kritika minulého režimu ve vztahu k Romům je poněkud laciná.

Myslím, že pseudoproblém, zda je někdo český Rom či romský Čech, se tehdy neřešil a nevím, co je špatného na tom, pokud se někdo cítí být Čechem romského původu. Tomu by ani romština na škole jako nepovinný jazyk nemusela bránit – navíc, proč by se ji nemohly učit i neromské děti se zájmem o jazyky?

Na základní škole, kterou jsem absolvoval za tzv. totality, jsme měli romského žáka v 1. a 2. třídě, ale nijak diskriminován nebyl. V důsledku nižší docházky a pravděpodobně i výsledků byl pak přeřazen do zvláštní školy. Z hlediska politiky integrace by bylo bývalo lepší, kdyby v té naší třídě zůstal, ale v takovém případě by zde dle mého názoru měl být asistent učitele, který by v jeho výuce pomáhal, resp. obdoba toho, co se na britských školách shrnuje pod pojmy „pastoral care“, „special learning support“ a „tutor“. Romové nejsou „geneticky postižení, pokud možno na věky“, ale to, že jsou geneticky odlišní, je podle mého názoru mimo pochybnost.

V tom bych chtěl polemizovat i s tvrzením Pavla Pečinky, že „ani v diktatuře rudé či pravcové, v demokracii, v Evropě či Americe nebo Iráku, se převážná část tamních Romů zatím nepřiblížila profesní či vzdělanostní struktuře místního obyvatelstva a zůstala na okraji, a že neexistuje žádná dlouhodobě úspěšně působící romská strana. Faktem je, že nic z toho není dáno geneticky, ale extrémními podmínkami, v nichž řada Romů vyrůstá, není to navždy, lze to vztáhnout na velkou část, ale ne na všechny Romy a že nelze právo na romskou reprezentaci či debaty na téma romský národ shazovat, jak to občas vidím u některých peprných glosátorů kolem Socioklubu.“

Je jasné, že některé prvky struktury osobnosti jsou podmíněné více geneticky (jako např. temperament) a jiné více sociálně (jako např. charakter). Je tedy jasné, že určitý behaviorální vzorec chování nelze odloučit ani v rámci etnika z jeho genetické determinace. Což ale neznamená, že by tato determinace byla konstantní, protože se vyvíjí podobně jako společnost, resp. závisí též na společenském vývoji.

Dokladem výše uvedeného by mohly být případy adoptovaných romských dětí do neromských rodin, které se ale chovaly podobně jako v romských rodinách, takže vliv výchovy zde není všurčující. Nevím, jestli Pavel Pečinka viděl film Smradí, který je přes svůj název a naturalistické scény vlastně proromský (alespoň jsem ho tak vnímal), ale vypovídá podle mě mj. právě o tomto.

Vezměte si jiný postřeh: britské celostátní noviny uveřejnily nedávno článek s fotografií indických dětí (bratr a sestra), které na svůj věk byly nadměrně vyvinuté v matematice, takže spočítaly příklady z učebnic a vykonaly na výbornou zkoušku GCSE, kterou jinak dělají děti o několik let starší. Indie, jak známo, je stále relativně chudá rozvojová země, a i když se děti narodily v Británii, indická populace ani zde nepatří k nejbohatším vrstvám. Přesto ani chudoba samotná nemůže potlačit určitou genetickou výbavu např. k matematice. Pro srovnání: znáte případ romských dětí (Romové, jak známo také pocházejí z Indie), ať již u nás či ve světě, které by excelovaly v matematice?

Co se týče článku paní Šustové, redaktorky ČRo, nemám v úmyslu nijak zpochybňovat její práci, o níž se sama vyjadřuje tak lichotivě – nicméně mně trochu vadí jedna věc. S ČRo mám osobní zkušenost trojí a podle mého názoru se jedná o organizaci značně uzavřenou z hlediska možností vnějšího působení.

Neche se mi totiž věřit, že by nikdo ve společnosti, ať již romské či neromské, nereagoval na veřejnou výzvu ČRo – pokud by byla učiněna – na možnost spravovat jejich webovou stránku o Romech. Což tedy zřejmě není vina paní Šustové, ale vedení ČRo – jak to vyplývá i z jejího textu.

Jiří Beránek, učitel angličtiny a hudby, Velká Británie.

Multi-kulti program v Turnově

TURNOV – V souvislosti s oslavami Mezinárodního dne Romů, který je svátkem všech Romů na celém světě, jsme 7. dubna 2010 na naší škole uskutečnili multi-kulturní den. Akce byla zahrnuta do celoškolského projektu multi-kulturní výchova. V tento den se naše děti převlékly za obyvatele různých států a národností (Eskymák, Rom, Indka, Indián...).

Převleky nakonec ohodnotil velký potlesk a sladká odměna. V první části dopoledního pořadu žáci I. stupně shlédli romskou pohádku Dilino a čert a žáci II. stupně dokument Barevný úspěch o úspěšných Romech v České republice.

Na naši školu v Soboteské ulici jsme pozvali také skvělé hosty, kteří připravili úžasné vystoupení. Šlo o děvčata ze Základní školy Libštát, soubor dětí Čhave jilestar ze ZŠ Česká Lípa, dívčí skupinu Black Girls z komunitního centra v Novém Městě pod Smrkem a chlapce z dětského domova, střední i základní školy v Chrastavě. Vystou-

pili i naši žáci I. stupně s pásmem Vítání jara. Písne a tance dětem přiblížily nejen romskou kulturu v podobě hudby, choreografie a kostýmů. Během programu se ochutnávala romská jídla (holubky, pišoty, pagáče, koláče...). Program shlédli i rodiče žáků naší školy.

Velký potlesk a navázání nových přátelství pro nás znamenaly nejlepší odměnu. Po skočení představe-

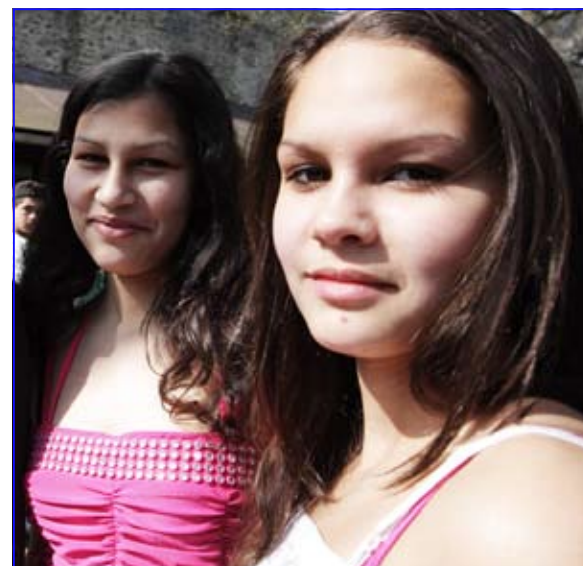
ni na nás čekalo romské pohoštění i ve školní jídelně. Paní kuchařky si pro nás připravily polévku mačanku a pišoty s povídky. Za účast bychom chtěli poděkovat ředitelstvím výše uvedených škol, pedagogům a jejich žákům.

Text a foto:

Miroslava Adamenko

Asistentka pedagoga na Základní škole Turnov.

Odpoledne s Khamorem Olomouc

OLOMOUC – Oslavu Mezinárodního dne Romů uspořádalo také olomoucké Khamoro, středisko pro etnické menšiny a poradenství.

Akce se zúčastnily desítky dětí. Potěšila také velká účast náhodných neromských návštěvníků, kteří si

akci pochvalovali. K vidění byla výstava Putování Romů s obrázky mladších dětí z komunitního centra, doplněná o vyprávění pohádek, stejně tak vystoupení školky Khamoro, taneční a hudební produkce přítomných dětí, koncert hudební skupiny komunitního centra Khamoro atd.

Na závěr nechybělo ani opékání špekáčků u ohniště, které si děti velmi chválily. Všichni se těšíme na příští rok, na další, alespoň stejně povedenou oslavu Dne Romů.

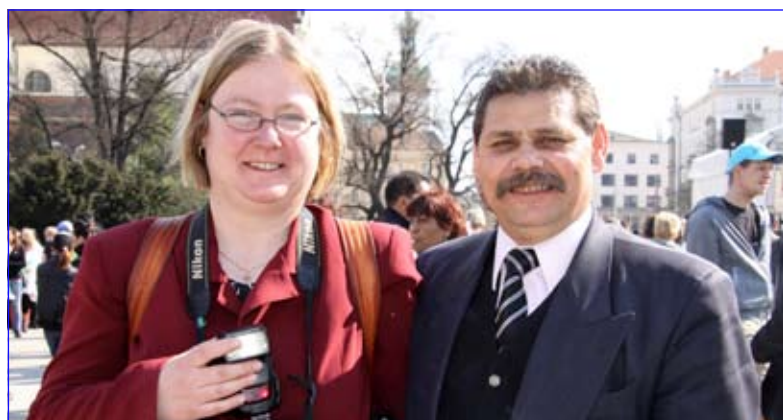
Text a foto: Martin Holík

Autor je fotograf (www.martinholik.com), žije v Olomouci.

ROTA radio romské rádio nejen pro romy

Rádio Rota, Španělská 6, 120 00, Praha 2.
Tel./fax: +420 / 222 987 677, 222 944 393
www.radorota.cz; e-mail: iveta.demeterova@radorota.cz

Romové oslavili svůj den hudbou a tancem...

Dokončení ze str. 1 a 2

Foto: Muzeum romské kultury, Lenka Grossmannová

O honu na Mikeše a pláči nad nepravými hroby

V aféře s požadavkem mluvčího několika (dost možná virtuálních) romských organizací Václava Mika odstranit kocoura Mikeše (kvůli jeho stížnostem na únos Cikány) ze školní četby uniká to, že pan Miko jedná zcela v souladu s logikou, kterou při pohledu na integraci Romů artikuluji zastánci multikulturalismu. Ti se již dávno postarali v pokročilejších západních zemích, v kterých zítra znamená včera, o to, aby se texty klasiků opopravili a zmizeli z nich neuctivé

poznámky na adresu menšin. Můžeme si tak v různých čtenářských „digestech“ určených pro studenty čist bez nebezpečí toho, aby na nás dýchla xenofobie. Necht' tedy mají všichni tito neznalí posměvačci, dělající si z pana Mika legraci na všech možných nosičích informační zábavy, na paměti, že přijde den, kdy jim ztuhne úsměv na rtech. Samozřejmě, pokud se kocoura Mikeše ujme Jana Bobošíková a kdejaký zajíc Zaza, je ze smrtelně vážné multikultúri najednou groteska.

Pro znalé vychutnavače vskutku černého humoru jsou ale obdobně groteskní obludnosti přítomny téměř neustále. Je přece trochu dada, když s železnou pravidelností Miko a jemu blízcí vyhrožují hromadným odchodem všeho Romstva z Čech až na konec světa a požadují doznání národa k účasti na nacistické genocidě českých Romů. Jejich předkové například v Letech u Písku pohřbeni nejsou a oni tak pláčou na nesprávném hrobě. A kdyby se kdy ony mrtvé podařilo zázrakem vzkří-

sit, zírali by na Mika nevěřícíma očima a s temným, dobově surrealistickým úsměškem. Čeští kočovní Cikáni totiž se současnými Romy, přemístěnými do Ladovských scenerií po válce ze slovenských osad, neměli mnoho společného...rozuměli by daleko více promluvám kocoura Mikeše, kterého podle podání Josefa Lady unesli, než prohlášením pana Mika. Se stejným úžasem by také zírali na emigrantské peripetie třeba pana Jaroslava Suchého v Kanadě, známého to hladiče ame-

rického prezidenta Obamy po hlavě. S peripetii jejich kočovných životů by se potkávaly asi tak náhodle, jak v surrealistickém manifestu Andrého Bretona deštník a šicí stroj. Kocour Mikeš by za Cikány považoval spíše rodinu Kočků z Matějské pouti, než aktivisty z romských organizací.

Roman Křištof

Autor je publicista

Pozn.: Využili jsme článek, který přináší neotřelý a vtipný pohled.

Nutně nemusí odpovídat názoru redakce. (kh)

Muzeum romské kultury

Bratislavská 67, 602 00 Brno, tel.: 545 571 798, 545 581 206,
fax: 545 214 418, gsm: 608 972 782
e-mail: media@rommuz.cz, www.rommuz.cz
MHD: tram. 2, 4, 9, zast. Tkalcovská, tram. 3, 5, 11, zast. Dětská nemocnice

MUZEUM ROMSKÉ KULTURY

Program na květen 2010

2. 5. neděle

Vstup do všech výstavních prostor ZDARMA.

Brněnská muzejní noc:

15. 5. 18⁰⁰–24⁰⁰ hodin

Cimbálová kapela Ladislava Harvana z Telgártu, písňový recitál berlínského Dua Bohemia na cikánské motivy, výuka romských písní, výroba obrazů ze skleněné drti, módní přehlídka za hudebního doprovodu kapely Paramisara, předvádění výroby a prodej výrobků romských korytářů, ochutnávka tradiční romské kuchyně.

Výstavy:

Plátna pro velké černé oči. Cikáni v díle Míly Doleželové. • Výstava potrvá do 15. 8. 2010

Muzeum poprvé představuje veřejnosti svoji rozsáhlou sbírku děl akademické malířky Míly Doleželové (1922–1993) reflektující romské téma. Výstava je doplněna i o výpůjčky dalších majitelů. Velkoformátová díla zobrazují neobvyklý, a přesto lidsky teplý až žhnoucí svět Romů. Autorka je přirovnávána k mexickým muralistům jako Diego Rivera či David Almaro Siqueiros, mezi českými malíři však nemá její dílo obdoby.

Doprovodná akce: 30. 5. od 15:00

Komentovaná prohlídka výstavy Plátna pro velké černé oči. Provádí Bc. Markéta Bártová. 30. 5. od 15⁰⁰ Velké černé oči. Výtvarná dílna s obrazy Míly Doleželové (mimo jiné je určena dětem rodičů, kteří se účastní komentované prohlídky).

Stálá expozice

Příběh Romů (etapa 1939–2005).

Na historické ose prezentuje hmotnou i duchovní kulturu Romů.

Přednáška z cyklu Kdo jsou Romové? 18. 5. od 17³⁰

Pronásledování Romů v českých zemích v 15.–18. století: Nařízení, provádění v praxi, vyobrazení. **Přednáší historik PhDr. Jiří Hanzal.**

Nedělní dílny Muzea romské kultury: 9. 5. od 15⁰⁰

Luminita tančí. Nedělní dílna s romskými písničkami a tancem pro rodiny s dětmi. Vstup je ZDARMA.

Kurzy romštiny:

Od 1. 3. probíhají v muzeu kurzy romštiny pro začátečníky a mírně pokročilé.

Otevírací doba • po zavřeno • út–pá 10–18, poslední vstup 17¹⁵ • so zavřeno • ne 10–17, poslední vstup 16¹⁵

Reprodukce obrazu Míly Doleželové – Družičky, 1982, z majetku České dominikánské provincie, Praha, foto: Pavel Petrov

Potřebujete stipendium?

Jste student/ka vysoké školy nebo střední školy v posledním ročníku denního nebo dálkového studia?

Jste Rom/ka?

Ve finanční tísni, což vám studium značně ztěžuje?

Máte zájem o stipendium na školní rok 2010/2011?

Veškeré informace a aplikační materiály naleznete na www.romea.cz

Uzávěrka pro podání žádosti je 30. 4. 2010!

V případě jakýchkoli nejasností nás neváhejte včas kontaktovat na csa@stipendium.romea.cz nebo tel. čísle: 257 329 667

PŘEJEME MNOHO ÚSPĚCHŮ VE STUDIU!

Projekt je vyhlášen Romským vzdělávacím fondem v rámci programu Roma Memorial University Scholarship Programme financovaným organizací OSI se sídlem v Budapešti. V ČR tento projekt koordinuje ROMEA, o. s.

Vydávání Romano hangos podporuje Ministerstvo kultury ČR

PŘEDPLATNÉ ROMANO HANGOS

Příjmení a jméno:	Ulice, číslo domu:
PSC, místo:	Datum narození:
E-mail:	Telefon:
Název a sídlo peněžního ústavu:	Číslo účtu:
Název organizace:	Adresa:
ICO:	DIČ:
Počet objednaných výtisků:	Od čísla:
Způsob platby: ☐ hotově ☐ bankovním převodem bez faktury; variabilní symbol:	☐ bankovním převodem na fakturu

Vyplněný formulář zašlete na adresu: Romano hangos, Bratislavská 65a, 602 00 Brno.
Komerční banka Brno-město; číslo účtu: 27-488570217/0100. Cena předplatného na rok 2010 činí 240 Kč.

PLÁTNA PRO VELKÉ ČERNÉ OČI CIKÁNI V DÍLE MÍLY DOLEŽELOVÉ

VÝSTAVA MUZEA ROMSKÉ KULTURY
9. 4. – 15. 8. 2010

Zahájení při příležitosti Dne Romů 8. 4. 2010 v 16.00 hodin

MUZEUM
ROMSKÉ
KULTURY

Za finanční podpory:

Statutárního města Brno

Ve spolupráci:

Mediační partneři:

BRNĚNSKÁ MUZEJNÍ NOC

SOBOTA
15. 5. 2010

WWW.BRNEKAMUZEJNINOC.CZ